

<https://doi.org/10.52387/1811-5470.2026.1.15>
 CZU: 37.015:378:159.9

CONSILIEREA EDUCAȚIONALĂ A STUDENȚILOR PENTRU PREVENIREA AFECTIVITĂȚII NEGATIVE ÎN MEDIUL UNIVERSITAR

Ioana Georgiana FRUJINĂ,

doctorandă, Școala doctorală Științe ale Educației,
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Chișinău, RM
asistent universitar, Universitatea Națională de Știință și Tehnologie Politehnica
București, Centrul universitar Pitești, România
ORCID ID: 0000-0002-9839-0590
 E-mail: georgiana.pirvulescu@yahoo.com

Rezumat. *Afectivitatea negativă, manifestată prin stres, anxietate, demotivare sau frustrare, reprezintă o problemă majoră în mediul universitar, influențând semnificativ performanța academică, relațiile interpersonale și sănătatea mintală a studenților. Prevenirea acestor stări emoționale necesită un cadru pedagogic integrat, fundamentat pe consilierea educațională, capabil să asigure suport emoțional, oportunități de dezvoltare personală și orientare profesională. Articolul propune un model pedagogic aplicabil în universități pentru prevenirea afectivității negative, combinând principii, strategii și metode pedagogice adaptate specificului mediului academic. Aplicarea acestui model contribuie la reducerea nivelului de stres și anxietate, la creșterea motivației și a implicării academice, la îmbunătățirea relațiilor interpersonale și la consolidarea autonomiei emoționale și a rezilienței studenților. Modelul pedagogic propus integrează componente cognitive, emoționale și comportamentale într-o arhitectură coerentă, în care fiecare element se construiește în interdependență cu celelalte, astfel încât intervențiile să fie eficiente și să răspundă nevoilor complexe ale studenților.*

Cuvinte-cheie: *consiliere educațională, afectivitate negativă, studenți, mediul universitar, prevenție, dezvoltare emoțională, model pedagogic.*

EDUCATIONAL COUNSELING OF STUDENTS TO PREVENT NEGATIVE AFFECTIVITY IN THE UNIVERSITY ENVIRONMENT

Summary. *Negative affectivity, manifested through stress, anxiety, demotivation, or frustration, represents a major issue in the university environment, significantly influencing students' academic performance, interpersonal relationships, and mental health. Preventing these emotional states requires an integrated pedagogical framework grounded in educational counseling, capable of providing emotional support, opportunities for personal development, and career guidance. This article proposes a pedagogical model applicable in universities for the prevention of negative affectivity, combining principles, strategies, and teaching methods adapted to the specific characteristics of the academic context. The implementation of this model contributes to reducing levels of stress and anxiety, increasing motivation and academic engagement, improving interpersonal relationships, and strengthening students' emotional autonomy and resilience. The proposed pedagogical model integrates cognitive, emotional, and behavioral components into a coherent structure in which each element is developed in interdependence with the others, ensuring that interventions are effective and responsive to the complex needs of students.*

Keywords: *educational counseling, negative affectivity, students, university environment, prevention, emotional development, pedagogical model.*

Introducere. În ultimele decenii universitatea a depășit rolul tradițional de instituție dedicată exclusiv formării academice, devenind un spațiu educațional complex, care contribuie la dezvoltarea integrală a personalității studentului. Trecerea de la etapa liceală la cea universitară implică transformări semnificative, precum integrarea într-un

mediu social nou, creșterea gradului de autonomie, asumarea unor noi responsabilități, confruntarea cu un climat competitiv și adaptarea la cerințe cognitive și sociale tot mai complexe.

Mediul universitar contemporan se caracterizează prin solicitări academice intense, ritm accelerat al activităților de învățare, evaluări frecvente și aș-

teptări ridicate din partea instituției și a societății. Aceste transformări pot genera o gamă variată de reacții emoționale, iar în lipsa unor mecanisme eficiente de sprijin, studenții pot manifesta forme persistente de *afectivitate negativă*, precum stres, anxietate, demotivare, frustrare sau dificultățile de adaptare.

Afectivitatea negativă reprezintă un construct psihopedagogic ce reflectă stări emoționale disfuncționale, cu impact asupra adaptării și funcționării individului. Ea nu influențează doar randamentul academic, ci afectează semnificativ relațiile interpersonale, nivelul de integrare socială și starea generală de sănătate mintală a studentului. În mediul universitar aceste stări pot fi amplificate de factori precum: supraîncărcarea curriculară; lipsa strategiilor de învățare autonomă; dificultăți de integrare socială; presiunea performanței; incertitudinea profesională.

În acest context *consilierea educațională* se afirmă ca un instrument pedagogic esențial, orientat spre sprijinirea studenților în gestionarea emoțiilor, dezvoltarea competențelor socio-emoționale, consolidarea rezilienței și optimizarea parcursului educațional universitar.

Discuții. Cercetătoarea A. Băban se referă la *consilierea educațională* ca fiind o relație interumană de asistență și suport, stabilită între o persoană specializată și beneficiar, având drept scop orientarea acestuia spre dezvoltarea personală și prevenirea situațiilor problematice sau de criză [2, p. 18].

Consilierea educațională poate fi înțeleasă ca un *demers pedagogic* interactiv și sistematic, centrat pe nevoile, particularitățile și potențialul studentului, prin care cadrul didactic, în calitate de consilier, oferă sprijin emoțional, informațional și orientativ.

Această formă de intervenție, în opinia T. Barba-roș, contribuie la dezvoltarea capacității studentului de a face față provocărilor specifice mediului universitar, facilitând procesul de adaptare academică și socială. Mai mult decât atât, consilierea educațională susține formarea competențelor socio-emoționale, consolidarea încrederii în sine, gestionarea dificultăților afective și stimularea unei dezvoltări personale armonioase [4, p. 24].

Datorită caracterului său preventiv și formativ, consilierea educațională constituie un instrument pedagogic esențial pentru promovarea echilibrului emoțional și a reușitei academice și personale a studenților.

În context universitar consilierea educațională se concentrează pe:

dezvoltarea competențelor de autoreglare emoțională;
crearea unui climat de încredere și susținere;
prevenirea fenomenelor de anxietate, stres și demotivare;
orientarea academică și profesională în funcție de abilități și interese.

Pentru a surprinde complexitatea consilierii educaționale orientate spre prevenirea afectivității negative în mediul universitar și pentru a explica mecanismele ce o susțin, demersul teoretic a fost fundamentat pe contribuțiile unor autori consacrați. Astfel, H. Gardner [10], prin teoria inteligențelor multiple, evidențiază rolul decisiv al inteligenței interpersonale și intrapersonale în realizarea personală, socială și profesională. D. Goleman [11] subliniază importanța competențelor emoționale și sociale, demonstrând influența acestora asupra calității relațiilor interumane și asupra performanței în contexte organizaționale. În același timp R.J. Sternberg [16] propune o perspectivă triadică asupra inteligenței, alcătuită din dimensiunile analitică, creativă și practică, în care componenta practică este esențială pentru adaptarea eficientă la mediul social. De asemenea, cercetările lui A. Bandura [1] privind autoeficacitatea și învățarea socială oferă repere explicative relevante pentru înțelegerea proceselor de formare comportamentală și dezvoltare relațională în cadrul consilierii educaționale.

Consilierea educațională a studenților se sprijină pe un **cadrul pedagogic** bine fundamentat, care oferă structura teoretică și operațională a consilierii educaționale a studenților în prevenirea afectivității negative în mediul universitar. În acest sens, *cadrul pedagogic* constituie baza conceptuală care ghidează activitățile concrete de consiliere educațională adaptate nevoilor studenților și contextului universitar, în vederea prevenirii afectivității negative.

Metodologie. Pe baza acestui *cadru*, a fost elaborat *modelul pedagogic al consilierii educaționale a studenților pentru prevenirea afectivității negative în mediul universitar*, care reprezintă un demers necesar pentru organizarea sistematică a intervențiilor psihopedagogice în mediul universitar.

Modelul pedagogic elaborat se fundamentează pe o structură coerentă, integrând repere teoretice, dimensiuni aplicative și rezultate formative, având ca finalitate dezvoltarea stării de bine și adaptarea eficientă a studentului. Totodată, conceperea acestui model nu s-a limitat la fundamentarea teoretică, ci a fost susținută și prin valorificarea unor exemple

de bună practică, ce se referă la programe de consiliere educațională și formare personală, centrate pe dimensiunea socio-emoțională.

Modelul pedagogic al consilierii educaționale a studenților pentru prevenirea afectivității negative în mediul universitar este rezultatul unui proces riguros de analiză și sinteză teoretică, augmentat de o reflecție pedagogică profundă asupra realităților educaționale actuale din mediul universitar. El pornește de la premisa că afectivitatea negativă nu se dezvoltă în mod izolat, ci se manifestă într-un context relațional semnificativ, ce oferă studenților oportunitatea de a-și explora și de a-și adapta comportamentele într-un mediu sigur, reflexiv și orientat spre schimbare.

Fiecare componentă a modelului pedagogic este construită pe o argumentare pedagogică temeinică, iar activitățile propuse vizează atingerea unor

obiective clar definite, printre care se numără dezvoltarea autoreglării emoționale și conștientizarea propriilor emoții, cultivarea empatiei și a comunicării asertive, întărirea încrederii în sine și a respectului de sine, precum și sporirea integrității și a autonomiei personale. Modelul propus depășește simpla expunere teoretică, oferind un cadru aplicativ coerent, validat prin practică și susceptibil de a fi adaptat și de a fi replicat în diverse contexte educaționale. Acesta oferă studenților posibilitatea de a-și dezvolta competențele afective și sociale într-un mod structurat, susținut de activități concrete și relevante pentru realitatea universitară.

În același timp, acest model încurajează dezvoltarea personală și reflectivă, în concordanță cu noile cerințe ale educației centrate pe relații, cooperare și bunăstare emoțională.

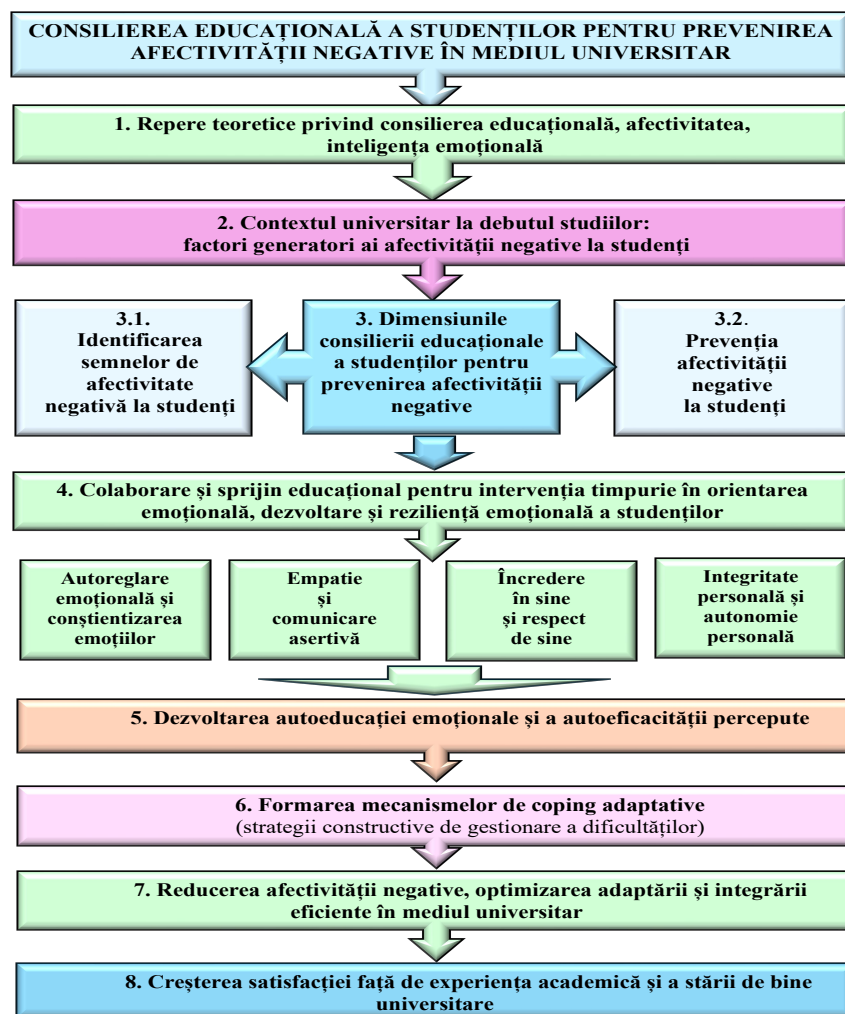

Figura 1. Modelul pedagogic al consilierii educaționale a studenților pentru prevenirea afectivității negative în mediul universitar.

Modelul evidențiază dinamica procesului de formare, în cadrul căruia studenții parcurg un parcurs de autocunoaștere, învățare și dezvoltare personală, sprijinit prin activități de consiliere educațională, reflecție ghidată și intervenții specifice, adaptate fiecărei etape a procesului educațional.

1. Repere teoretice privind consilierea educațională, afectivitatea și inteligența emoțională. Primul nivel al modelului vizează fundamentarea conceptuală a consilierii educaționale în raport cu afectivitatea și inteligența emoțională. Literatura de specialitate evidențiază faptul că afectivitatea influențează semnificativ procesele de învățare, motivația și relațiile interpersonale.

Astfel, afectivitatea este considerată de V. Bîlici partea fundamentală a vieții mentale, baza pe care se construiesc și se clarifică relațiile interpersonale, legăturile cu mediul înconjurător, accentuând caracterul său integrator în actul educațional [5, p. 46]. M. Borș evidențiază faptul că motivația și afectivitatea exercită o influență semnificativă asupra performanțelor academice, mai ales în contexte de evaluare standardizată [5, p. 167]. De asemenea, C. Călarăș subliniază necesitatea integrării consilierii educaționale în instituțiile de învățământ superior, în vederea susținerii dezvoltării personale și academice a studenților [8, p. 65].

Importanța dimensiunii emoționale în mediul universitar este accentuată de E. Rusu, care identifică rolul inteligenței emoționale în consolidarea comunicării interpersonale și în susținerea dezvoltării personale și profesionale a studenților [14, p. 108]. Conceptele de inteligență emoțională și socială, consacrate în literatura internațională prin autori precum D. Goleman [11], H. Gardner [10] și R.J. Sternberg [16], evidențiază corelația dintre mecanismele de *coping* și stabilitatea emoțională în mediul educațional. În aceeași linie de gândire se înscrie și analiza realizată de S.J. Stein și H.E. Book [15], care disting între mecanismele de reglare emoțională și strategiile de *coping*, consolidând ideea că adaptabilitatea emoțională reprezintă un predictor important al reușitei academice și personale.

Prin urmare, aceste constructe trebuie abordate sistemic, cu implicarea tuturor actorilor educaționali, pentru a susține dezvoltarea armonioasă a personalității studenților.

2. Contextul universitar la debutul studiilor: factori generatori ai afectivității negative. Debutul studiilor universitare constituie o etapă critică în dezvoltarea studentului, fiind asociată cu multi-

ple solicitări și presiuni: adaptarea la un mediu academic nou; gestionarea autonomiei și responsabilităților; evaluări frecvente și competiție; integrarea socială într-un colectiv nou; incertitudinea identitară și profesională. Acești factori influențează direct percepția studentului asupra propriei evoluții educaționale și pot conduce la apariția unor stări afective negative persistente, manifestate prin stres academic, anxietate, demotivare sau chiar probleme de sănătate mintală.

A. Băban accentuează că această etapă este adesea marcată de o vulnerabilitate emoțională crescută, mai ales în lipsa unor sisteme de sprijin eficiente. Printre reacțiile emoționale frecvent întâlnite se regăsește *stresul*, generat de dificultatea adaptării la volumul crescut de sarcini, de presiunea performanței și de incertitudinea privind viitorul profesional [2, p. 44]. În absența unor strategii eficiente de organizare și de autoreglare emoțională, stresul academic poate evolua către o stare persistentă, generând consecințe nefavorabile asupra sănătății mintale, funcționării cognitive și performanței universitare.

Un alt factor destabilizator îl constituie *anxietatea*, frecvent întâlnită în contextul evaluărilor, al relațiilor interpersonale din mediul universitar sau al așteptărilor nerealiste față de sine. În opinia lui E. Bourbe, anxietatea se manifestă prin agitație, neîncredere, teamă de eșec și determină diminuarea implicării în activitățile didactice și sociale [7, p. 6]. Fără intervenții adecvate, aceasta poate evolua către retragere, dezangajare academică și reducerea participării la viața universitară.

J. Hunt și D. Eisenberg descriu simptome precum tristețea persistentă, pierderea energiei, tulburările de somn sau alimentație, precum și diminuarea interesului pentru activitățile academice, ca semnale ale unei afectări profunde a echilibrului emoțional. De asemenea, cercetătorii atrag atenția asupra faptului că depresia este strâns legată de dificultățile de autoreglare emoțională și este frecvent subdiagnosticată în mediul universitar, ceea ce amplifică riscurile de *cronicizare* [13, p. 7].

Un efect direct al acestor dezechilibre este *demotivarea pentru învățare*, frecvent întâlnită în rândul studenților care nu găsesc sens în activitatea academică și ale căror nevoi afective sunt ignorate. E. Rusu subliniază că lipsa de concentrare, interesul scăzut pentru studiu și performanțele academice diminuate sunt potențate de comparația cu ceilalți, de lipsa feedbackului constructiv și de percepția unei relații impersonale cu cadrele didactice [14, p. 93].

În acest cadru, *problemele de sănătate mintală* devin tot mai vizibile în mediul universitar, în special în lipsa unor intervenții sistematice și a unei culturi instituționale centrate pe sprijin emoțional. În consecință, universitățile sunt chemate să construiască un cadru educațional empatic, în care exprimarea emoțiilor să fie încurajată, apartenența la comunitate să fie consolidată și echilibrul psiho-emoțional al studenților să fie considerat un obiectiv formativ major.

3. Dimensiunile consilierii educaționale a studenților pentru prevenirea afectivității negative. Consilierea educațională are rolul de a sprijini dezvoltarea personală și academică. În cadrul modelului pedagogic, consilierea este abordată pe două dimensiuni:

1. Identificarea timpurie a semnelor de afectivitate negativă a studenților.

2. Prevenția afectivității negative a studenților.

1. *Identificarea semnelor afectivității negative a studenților* este esențială deoarece permite detectarea timpurie a stărilor emoționale disfuncționale înainte ca acestea să se agraveze și să afecteze negativ procesul de învățare, relațiile sociale și bunăstarea generală a studentului. Scopul este de a depista din timp riscurile ce pot afecta sănătatea mintală și performanța academică a studentului.

Identificarea semnelor afectivității negative a studenților este susținut de abordările psihopedagogice moderne, ce consideră consilierea educațională ca un demers centrat pe valorizarea capacităților individuale și pe recunoașterea precoce a dificultăților afective, pentru a facilita adaptarea afectivă permanentă la cerințele realității academice [12, p. 98].

2. *Prevenția afectivității negative a studenților* vizează implementarea de strategii și intervenții pedagogice care să reducă sau să prevină apariția afectivității negative. Printre acestea se numără consilierea individuală și de grup, dezvoltarea competențelor emoționale și de *coping*, suportul psihopedagogic și programele de integrare socială și academică.

C. Calaraș subliniază că prevenția trebuie înțeleasă ca parte firească a vieții academice, nu doar ca răspuns la criză [8, p. 67], idee susținută și de M. Borș [6, p.144], care pledează pentru o cultură a sprijinului afectiv și a responsabilizării colective în mediul universitar.

4. Colaborare și sprijin pentru intervenția timpurie în orientarea emoțională, dezvoltare și reziliență emoțională a studenților. Eficiența intervenției timpurii o constituie *colaborarea între*

actorii educaționali, ce include cadrele didactice, consilierii universitari, psihologii și servicii universitare. Printr-o abordare integrată și coordonată, acești actori pot crea un mediu educațional suportiv, în care studenții primesc sprijin atât pentru gestionarea stresului, cât și pentru dezvoltarea competențelor socio-emoționale ce facilitează adaptarea academică și contribuie esențial la formarea unor tineri autonomi, echilibrați, empatici, pregătiți pentru provocările sociale.

Prin urmare, autoreglarea emoțională, reziliența, conștientizarea afectivă, încrederea în sine, comunicarea asertivă, autonomia și integritatea trebuie să devină priorități în politicile și strategiile educaționale ale învățământului superior.

5. Dezvoltarea autoeducației emoționale și a autoeficacității percepute. În contextul formării universitare actuale, *autoeducația emoțională* se afirmă ca o componentă esențială a procesului de învățare și autoreglare personală. Această dimensiune presupune dezvoltarea capacității studentului de a-și înțelege, a gestiona și a valorifica trăirile afective în vederea optimizării propriului parcurs academic și consolidării autonomiei emoționale. Într-un mediu educațional caracterizat de ritm intens, tranziții și presiuni academice, autoeducația devine un pilon central al echilibrului psihologic și al dezvoltării personale durabile.

În același timp, autoeficacitatea percepută, conform lui A. Bandura [1], reflectă încrederea studentului în propriile competențe de a face față provocărilor academice. În mediul universitar un nivel ridicat al autoeficacității percepute determină studenții să abordeze sarcinile academice cu mai multă motivație, să își asume responsabilități și să dezvolte strategii eficiente de *coping* în fața stresului și a presiunii. Consilierea educațională contribuie la dezvoltarea competențe de autoeducație și autoeficacitate prin: reflecție și autocunoaștere, exerciții de autoreglare emoțională, simularea încrederii în sine și a responsabilității, învățare socială și modele de comportament adaptativ.

6. Formarea mecanismelor de coping adaptive. Adaptarea eficientă la cerințele academice, la mediul relațional nou și la responsabilitățile personale implică mobilizarea unor strategii psihocomportamentale funcționale, cunoscute în literatura de specialitate sub denumirea de *mecanisme de coping*. M. Borș definește aceste mecanisme drept procese dinamice de reglare emoțională, esențiale pentru buna funcționare psihologică în contexte de stres educațional [6, p. 59].

Copingul adaptativ se referă la ansamblul de strategii cognitive, emoționale și comportamentale orientate spre menținerea sau restabilirea echilibrului interior. El include atât *strategii orientate spre problemă*, ce vizează identificarea și rezolvarea sursei de stres, cât și *strategii orientate spre emoții*, ce permit reglarea reacțiilor afective și prevenirea epuizării emoționale. Formarea acestor mecanisme nu doar previne dezvoltarea afectivității negative, ci contribuie și la dezvoltarea competențelor de reziliență, autonomie emoțională și adaptare socială, elemente esențiale pentru succesul academic și integrarea eficientă în mediul universitar

7. Reducerea afectivității negative, optimizarea adaptării și integrării eficiente în mediul universitar. Una dintre finalitățile de bază ale consilierii educaționale în mediul universitar este reducerea afectivității negative, facilitarea adaptării sociale și integrarea eficientă a studenților în viața universitară, întrucât stările emoționale disfuncționale pot afecta semnificativ atât performanța academică, cât și echilibrul psihosocial al acestora. În acest context cercetătoarea E. Rusu subliniază că reducerea afectivității negative, facilitarea adaptării sociale și susținerea integrării în comunitatea academică devin obiective pedagogice prioritare în cadrul educației universitare [14, p. 112].

Afectivitatea negativă apare adesea ca reacție la discrepanțele dintre așteptările studenților și realitățile educaționale, dificultățile de adaptare la rigurile academice sau absența unui suport emoțional structurat. T. Barbaroș susține că, netratate corespunzător, aceste trăiri pot afecta motivația pentru învățare, pot conduce la retragere socială sau chiar la dezechilibre psihologice. Din acest motiv este esențial ca studenții să fie sprijiniți în recunoașterea, exprimarea și transformarea constructivă a emoțiilor, ca parte integrantă a dezvoltării lor personale [4, p. 63].

Adaptarea la mediul universitar presupune învățarea și asimilarea noilor roluri și norme academice, stabilirea relațiilor interpersonale și integrarea într-o comunitate diversă. Pentru unii studenți, acest proces este firesc. Pentru alții, mai ales cei proveniți din medii culturale este însoțită de nesiguranță sau izolare. În aceste cazuri, A. Băban arată că activitățile de grup și inițiativele extracurriculare facilitează adaptarea și dezvoltarea competențelor interpersonale [2, p. 54].

Integrarea universitară nu este doar un scop instituțional, ci un *proces strategic de formare per-*

sonală și profesională. Accesul echitabil la resurse, formarea competențelor socio-emoționale și sprijinul afectiv sunt condiții esențiale pentru tranziția academică sănătoasă și pentru crearea unei comunități universitare incluzive [6, p. 201]. Prin urmare, reducerea afectivității negative, adaptarea socială și integrarea constituie dimensiuni pedagogice interdependente ce susțin succesul educațional și echilibrul interior al studenților. Aceste procese implică o abordare empatică și participativă, în care universitatea nu se limitează la rolul de spațiu de instruire, ci devine un mediu complex de dezvoltare a identității personale, sociale și emoționale.

8. Creșterea satisfacției față de viața academică și a stării de bine în mediul universitar. Satisfacția față de viața academică și starea de bine în mediul universitar constituie un indicator complex și multidimensional al calității experienței educaționale trăite de studenți. Nivelul satisfacției academice, după cum menționează E. Rusu, influențează semnificativ motivația pentru învățare, implicarea în activități didactice și extracurriculare, echilibrul emoțional și, pe termen lung, dezvoltarea personală și profesională [14, p.139].

Participarea studenților la activități extracurriculare, proiecte de cercetare, voluntariat sau inițiative studențești contribuie la consolidarea satisfacției academice, oferind contexte de învățare socială și motivațională. Drept urmare, satisfacția față de viața academică și a stării de bine în mediul universitar, este un indicator pedagogic integrator. Universitățile care promovează o abordare empatică, susțin autonomia studenților și le oferă sens în parcursul educațional, contribuie la formarea unor absolvenți motivați, stabili emoțional și pregătiți pentru viața profesională.

Concluzie. Cadrul pedagogic al consilierii educaționale pentru studenți, orientat spre prevenirea afectivității negative în mediul universitar, evidențiază importanța intervențiilor structurate și integrate în procesul educațional. Prin identificarea timpurie a factorilor emoționali și prin aplicarea strategiilor de consiliere, studenții pot dezvolta abilități de autoreglare emoțională, reziliență și competențe de coping adaptativ. În același timp, modelul propus facilitează integrarea eficientă în comunitatea universitară, creșterea satisfacției față de viața academică și promovarea stării de bine. Astfel, implementarea acestui cadru pedagogic oferă o abordare integrată, orientată spre bunăstarea emoțională și succesul academic al studenților.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. BANDURA A. (ed). *Self-efficacy in Changing Societies*. Cambridge University Press, 2009. 351 p. ISBN 978-0-521-47467-2. https://www.researchgate.net/profile/247480203_selfefficacy_and_educational_development/links/549b67770cf2b80371371ad5/self-efficacy-and-educational-development.pdf.
2. BĂBAN A. *Stres și personalitate*. Cluj: Ed. Presa Universitara. 1998. 120 p. ISBN 9739354351
3. BĂBAN A. (coord.) *Consiliere educațională: ghid metodologic pentru orele de dirigiență și consiliere*. Cluj-Napoca: Ed. ASCR, 2009. 307 p. ISBN 978-606-8244-29-7.
4. BARBAROȘ T. *Repere psihopedagogice privind consilierea școlară și profesională a studenților*. Teză de doctor în pedagogie. Chișinău: IȘE, 2014. 164 p.
5. BÎLICI V. Afectivitatea – o condiție pedagogică principială în realizarea învățării umane. În: *Materialele Simpozionului „Învățarea școlară în contextul provocărilor societale”*. Chișinău: 23.06.2023 p. 45-52 [//ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/45-52_18.pdf](http://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/45-52_18.pdf).
6. BORȘ M. *Consilierea educațională a elevilor și studenților: abordări actuale*. Chișinău: Ed. USM, 2020. 296 p. ISBN 978-997-5933-92-6.
7. BOURBE E. *Anxietatea și fobia*. București: Ed. ALL. 2019. 574 p. ISBN 978-606-5875-31-9.
8. CALARAȘ C. *Unele aspecte interdisciplinare privind dezvoltarea personală a studenților pedagogi*. În: *Practici naționale și internaționale de profesionalizare a cadrelor didactice în contextul provocărilor societale*, Ed. 1, 20-22.10.2021, Chișinău: CEP UPS „Ion Creangă”, 2021, pp. 64-80. ISBN 978-9975-46-567-0.
9. COJOCARU-BOROZAN M. *Teoria culturii emoționale*. Chișinău: CEP UPS „Ion Creangă”, 2010. 230 p. ISBN 978-9975-46-066-8
10. GARDNER H. *Inteligențe multiple*. București: Ed. Curtea Veche, 2022. 576 p. ISBN 978-606-44-1162-4.
11. GOLEMAN D. *Inteligența emoțională*. București: Ed. Curtea Veche, 2008. 432 p. ISBN 978-973-66-9520-9.
12. FRUGINĂ I.G. Oportunitatea consilierii educaționale a studenților pentru prevenirea afectivității negative în mediul universitar. În: *Materialele Congresului științific internațional Moldo-Polono-Roman: Educație-Politici-Societate*, Chisinau-Cracovia, 14-15.05.2021. Chișinău: Tip. UST. pp. 97-101 ISBN 978-9975-76341-7 (PDF).
13. HUNT J., EISENBERG D. Mental health problems and help-seeking behavior among college students. În: *Journal of Adolescent Health*, 46(1), 2010. pp. 3-10. [https://www.jahonline.org/article/S1054-139X\(09\)00340-1/fulltext](https://www.jahonline.org/article/S1054-139X(09)00340-1/fulltext).
14. RUSU E. *Formarea inteligenței emoționale a studenților pedagogi*. Chișinău: Tip. „Garamond-Studio”, 2015, 218 p. ISBN 978-9975-115-61-2.
15. STEIN S. J., BOOK, H. E. *Forța inteligenței emoționale: inteligența emoțională și succesul vostru*. București: Ed. ALLFA, 2003. 288 p. ISBN 978-973-8457-21-8.
16. STERNBERG R. J. The concept of intelligence and its role in lifelong learning and success. În: *American Psychologist*, 1997, vol. 52 (10), pp. 1030-1037. eISSN: 1935-990X. DOI.org/10.1037/0003-066X.52.10.1030